

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/167/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718202159
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5718202159.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobkyne: PhDr. R. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX/X, XXX XX C. V. - Y., zastúpenej Mgr. Petrom Tomom, advokátom, so sídlom H. XXX/XX, XXX XX C., proti žalovanej: D. I., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom B. H. X/XXX, XXX XX I., o vypratanie nehnuteľností, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 5C/33/2018-122 zo dňa 21. marca 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 5C/33/2018-122 zo dňa 21. marca 2019 p
o t v r d z u j e .

Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť vypratať nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese I., obec I., katastrálne územie C., a to byt č. XX, nachádzajúci sa vo vchode č. X, na S. poschodí v bytovom dome so súpisným číslom: XXXX postavenom na pozemku parcela registra C parc. č. 1337/40, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom, s prislúchajúcim spoluvlastníckym podielom o veľkosti 6500/312700 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach, príslušenstve bytového domu so súpisným číslom: XXXX postavenom na pozemku parcela registra C parc. č. 1337/40, zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom, a spoluvlastnícky podiel o veľkosti 6500/312700 na pozemku parcela registra C parc. č. 1337/40, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 385m², zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Žalobkyni voči žalovanej priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodný žalobca (Ing. J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX C. V. Y.) v žalobe podanej na súde dňa 13.06.2018 žiadal vypratanie nehnuteľností špecifikovaných v odseku 1. zo strany žalovanej. 3. Uznesením č.k. 5C/33/2018-51 zo dňa 18.09.2018 okresný súd pripustil zmenu subjektu na žalujúcej sporovej strane tak, že žalobca Ing. J. Q. z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpila do konania žalobkyňa PhDr. R. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX/X, XXX XX C. D. - Y..

4. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu pôvodného žalobcu, ako i aktuálnej žalobkyne. Pôvodný žalobca (Ing. Q.) nadobudol predmetné nehnuteľnosti na základe právneho úkonu - Zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 22.10.2014, ktoré v priebehu tohto súdneho konania predal aktuálnej žalobkyni kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený dňa 18.06.2018. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že nehnuteľnosti, ktorých

vypratania sa žalobkyňa domáha patria do jej výlučného vlastníctva, ako aj to, že predmetné nehnuteľnosti bez akéhokoľvek právneho titulu užíva žalovaná. Žalovaná nepreukázala žiadny právny vzťah k bytu, zotrvala len na tvrdení, že sa jednalo o jej družstevný byt, ktorý previedla na dcéru so zaťom (pôvodný žalobca) nakoľko zať potreboval finančné prostriedky. Pokiaľ by boli žalobkyni tieto peniaze vrátené, žalovaná by mohla naďalej predmetné nehnuteľnosti (primárne byt) užívať. V priebehu tohto konania nedošlo medzi sporovými stranami k dohode. Žalovaná na dohodu ponúknutú žalobkyňou v roku 2018 nereagovala. Dcéra žalovanej (D. Q., rod. I.) podala na Okresný súd Martin žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorá bola vedená pod sp. zn. 10C/50/2018, ktorú však následne zobrala späť.

5. S prihliadnutím na zistený skutkový stav zistený okresný súd v súlade s ust. § 126 ods.1 Občianskeho zákonníka žalobe vyhovel a poskytol žalobkyni ochranu jej vlastníckeho práva spôsobom navrhovaným v žalobe, t.j. vypratáním predmetných nehnuteľností žalovanou.

6. Zároveň súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobkyni ako úspešnej procesnej strane voči žalovanej nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

7. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Popísala, ako sa v roku 1987 stala členkou bytového družstva v I. a zároveň nájomníčkou sporných nehnuteľností. V roku 2002 žalovaná ako nájomníčka previedla členské práva a povinnosti na svoju dcéru, ktorá následne v tom istom roku uzatvorila manželstvo s pôvodným žalobcom. Problémy nastali v roku 2014, keď bol byt prevedený z dôvodu riešenia finančných problémov na pôvodného žalobcu s uistením, že žalovaná bude mať právo predmetné nehnuteľnosti užívať, t.j. naďalej bude môcť bývať v byte. Na stretnutí konanom v mesiaci august 2018 s dcérou, jej manželom (pôvodným žalobcom), aktuálnou žalobkyňou a realitným maklérom bola žalovanej ponúknutá možnosť zaplatiť za sporné nehnuteľnosti sumu 70.000,00 Eur, ktorú sumu údajne uhradila aktuálna žalobkyňa banke za predmetné nehnuteľnosti, založené pôvodným žalobcom. (Suma 70.000,00 Eur predstavovala dlh pôvodného žalobcu voči banke). Žalovaná ďalej chronologicky popísala následnú komunikáciu medzi ňou, jej dcérou s manželom (pôvodným žalobcom) a realitným maklérom. Zároveň uviedla, že odmietla iné bývanie, ktoré jej bolo ponúkané na okraji I. so zaplatením prvých troch mesačných splátok. Odvolateľka poukázala aj na konanie vedené na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10C/50/2018, v rámci ktorého sa domáhala jej dcéra v postavení žalobkyne určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Uviedla, že dôvod, pre ktorý jej dcéra zobrala žalobu v predmetnej veci späť bol ten, že Ing. J. Q. (pôvodný žalobca) ju ako manželku uistoval, že sa vec mimosúdne vyrieši tak, žalovaná bude môcť v predmetnom byte bývať. Vzhľadom na popísaný stav žalovaná považuje napadnutý rozsudok za nezákonný a doposiaľ sa považuje za oprávnenú užívateľku predmetných nehnuteľností. Odvolateľka preto zotráva na povinnosti pôvodného žalobcu splniť svoj sľub o možnosti jej bývania v predmetnom byte. Zároveň žalovaná vyjadrila presvedčenie, že prevod predmetných nehnuteľností z Okresného bytového družstva Martin na pôvodného žalobcu bol neplatný. Ing. J. Q. totiž v čase tohto prevodu, ako aj v čase spísania notárskej zápisnice o zúžení rozsahu BSM, viažucej sa k predmetným nehnuteľnostiam, nebol členom bytového družstva a bol len jeho spoločným nájomcom. Na základe toho nemohlo dôjsť k platnému prevodu predmetných nehnuteľností ani na aktuálnu žalobkyňu. Na uvedené skutočnosti mal pri svojom rozhodovaní prihliadnuť aj súd prvej inštancie, ktorý mal žalobu zamietnuť. Rovnako sa mal konajúci súd zaoberať i ústavným právom odvolateľky na súkromný život a obydlie vyplývajúceho z článku 21 Ústavy Slovenskej republiky. Len v prípade, ak by žalobkyňa ako vlastníčka predmetných nehnuteľností preukázala naliehavosť ich užívania, by bolo možné obmedziť základné práva žalovanej, ktorá tieto nehnuteľnosti užíva. Žalobkyňa uspokojuje svoje bytové potreby v C. a preto je potrebné považovať výkon jej vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam ako zneužívanie práva v rozpore s článkom 20 ods. 3 Ústavy SR. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka podľa názoru odvolateľky podmieňuje vypratanie predmetných nehnuteľností povinnosťou žalobkyne ako ich vlastníčky k zabezpečeniu adekvátnej bytovej náhrady.

9. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

10. Akcentovala, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený na základe správne zisteného skutkového stavu po správnom právnom posúdení konajúcim súdom. Právne závery prezentované žalovanou v jej opravnom prostriedku považuje žalobkyňa za nesprávne a založené na právne irelevantných, v

niektorých prípadoch dokonca nepravdivých, skutkových tvrdeniach. Na rozdiel od žalovanej, žalobkyňa v tomto spore preukázala, že je legitímnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, ktoré nadobudla do svojho výlučného vlastníctva kúpou od pôvodného žalobcu. Žalovanej sporovej strane sa počas celého konania nepodarilo spochybníť vlastníctvo pôvodného žalobcu a následne aj aktuálnej žalobkyne k predmetným nehnuteľnostiam. Žalovaná totiž nepreukázala, že predmetné nehnuteľnosti patrili do BSM jej dcéry a zaťa (pôvodného žalobcu). Žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ani vo vzťahu k svojim tvrdeniam o spochybnení platnosti zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 22.10.2014 uzavretej medzi Okresným bytovým družstvom Martin, so sídlom Kozmonautov 35, 036 01 Martin a Ing. J. Q. a ani vo vzťahu k dohode o zúžení rozsahu BSM zo dňa 20.02.2014 uzavretej medzi Ing. J. Q. a jeho manželkou (dcérou žalovanej) D. Q., rod I.. V konaní bolo naopak preukázané, že predmetné nehnuteľnosti nikdy nepatrili do masy BSM pôvodného žalobcu a dcéry žalovanej. Žalovaná ich teda užíva neoprávnene, keďže vo vzťahu k nim nedisponuje žiadnym právnym titulom. Pôvodný žalobca podal preto na Mestskom úrade v Martine návrh na zrušenie registrácie trvalého pobytu žalovanej na adrese predmetných nehnuteľností s výzvou žalovanej, aby upustila od ich užívania a vystaňovala sa. Strohé tvrdenia žalovanej produkované v jej opravnom prostriedku o tom, že pôvodný žalobca jej dal v roku 2014 akýsi ústny príslub, ako aj o nezákonnosti napadnutého rozsudku bez bližšieho odôvodnenia a preukázania relevantnými dôkazmi v odvolacom konaní nemôžu obstáť. Ak bola žalovaná presvedčená, že mala od roku 2014 akýkoľvek právny nárok voči osobe pôvodného žalobcu, nič jej nebránilo v tom, aby si ho voči nemu počas daného obdobia uplatnila. Takéto nároky si však nemôže žalovaná uplatňovať voči aktuálnej žalobkyne v prebiehajúcom súdnom konaní o vypratanie sporných nehnuteľností. Zároveň sa žalovaná v tomto odvolacom konaní už nemôže na základe celkom nových dôvodov prezentovaných až v opravnom prostriedku domáhať neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktorú uzavrel pôvodný žalobca Ing. J. Q. s Okresným stavebným družstvom Martin dňa 22.10.2014, na základe ktorej bol pôvodný žalobca dňa 04.11.2014 rozhodnutím o povolení vkladu zapísaný do katastra nehnuteľností ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností. Predmetom tohto súdneho konania nie je určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, t.j. nejedná sa o súdne konanie podľa § 137 písm. c) CSP, ale jeho predmetom je ich vypratanie. Predmet sporu vymedzil totiž žalobca (dominus litis) podaním žaloby v zmysle § 137 písm. a) CSP, t.j. žalobou na plnenie. Žalovaná nemôže prostredníctvom svojho opravného prostriedku meniť charakter, resp. predmet tohto súdneho konania. Pokiaľ je žalovaná presvedčená o svojich tvrdeniach, právny poriadok jej umožňuje domáhať sa ochrany jej práv prostredníctvom iného právneho (procesného) úkonu, nie však podaním odvolania v tomto súdnom spore. Okrem toho tvrdenia žalovanej nemajú oporu v zákone, keďže ich bližšie nezdôvodnila, a preto nie je zrejmé, ako dospela k ňou prezentovanému právnemu záveru. K odvolacej argumentácii žalovanej ohľadom porušenia ústavných práv na súkromný život a obydlie v zmysle článku 21 Ústavy SR žalobkyňa uviedla, že takáto argumentácia pred prvoinštančným súdom nezaznela. Opätovne sa však jedná len o účelové tvrdenia jej protistrany v spore. Práve naopak, konaním žalovanej je porušené právo žalobkyne garantované článkom 20 Ústavy SR, keďže žalovaná je obmedzovaná v riadnom užívaní svojich nehnuteľností, t.j. v riadnom vykonávaní vlastníckeho práva.

10. Žalovaná v rámci odvolacej repliky odmietala tvrdenie žalobkyne o tom, že predmetné nehnuteľnosti patrili do BSM jej dcéry a zaťa (pôvodného žalobcu). Ďalej prezentovala názor, že v rámci prebiehajúceho súdneho konania si voči aktuálnej žalobkyne môže uplatňovať nároky, ktoré si mohla uplatňovať aj voči pôvodnému žalobcovi. Zároveň žalovaná uviedla, že pôvodný žalobca Ing. J. Q. dňa XX.XX.XXXX zomrel. Nesúhlasila ani s „neustálym zdôrazňovaním“ žalujúcej sporovej strany, že predmetné nehnuteľnosti previedla na svoju dcéru a jej manžela (pôvodného žalobcu). Takéto tvrdenie je v rozpore s listinnými dôkazmi, preukazujúcimi, že žalovaná previedla na svoju dcéru členské práva a povinnosti vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam a pôvodný žalobca nadobudol predmetné nehnuteľnosti na základe zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu.

11. Dňa 01.08.2019 bolo odvolaciemu súdu postúpené podanie žalobkyne zo dňa 19.07.2019 (tzv. odvolacia duplika). Uviedla v nej, že hoci keď je pravdou, že v odvolaní sa výslovné tvrdenie žalovanej o tom, že predmetné nehnuteľnosti patrili do BSM jej dcéry a zaťa (pôvodný žalobca) nenachádza, celá procesná obrana produkovaná žalovanou sporovou stranou na súde prvej inštancie bola však založená práve na tomto tvrdení. Žalovaná však vo svojom opravnom prostriedku produkovala nové skutkové tvrdenia, ktoré s poukazom na § 366 písm. d) CSP už nemôžu byť v odvolacom konaní uplatnené. Navyše právne závery produkované odvolateľkou sú nesprávne, vyvedené z právne irelevantných a v niektorých prípadoch aj z nesprávnych skutkových tvrdení. Z obsahu podaného opravného prostriedku

nie je úplne zrejmé, neplatnosť ktorého úkonu žalovaná namieta, a ani to, na základe akých dôvodov má byť takýto úkon neplatný. Ak má však žalovaná na mysli zmluvu o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 22.10.2014 a argumentuje tým, že je neplatná z dôvodu, že pôvodný žalobca nebol členom družstva, tento svoj argument žalovaná žiadnym dôkazom vo svojom odvolaní nepodložila a tento argument pred súdom prvej inštancie ani nikdy netvrdila. Navyše predmetom tohto súdneho sporu nie je určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam (§ 137 písm. c) CSP), ale vypratanie predmetných nehnuteľností (§ 137 písm. a) CSP). Len na doplnenie žalobkyňa uviedla, že pôvodný žalobca bol členom družstva, čo je konštatované aj na strane č.1. zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 22.10.2014, v časti identifikácie zmluvných strán.

12. Žalovanej bola odvolacia duplika žalobkyne doručená dňa 13.08.2019, ktorá naň ďalej nereagovala. Ďalšie podania procesných strán v rámci odvolacieho konania súdu predložené neboli.

13. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

14. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené, pričom sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 až § 222 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

15. Za nevyhnutné považuje krajský súd zdôrazniť, že jeho odvolací prieskum bol striktno vymedzený odvolacími dôvodmi formulovanými v podanom opravnom prostriedku žalovanej zo dňa 16.04.2019. Prípadná ďalšia argumentácia uvedená vo vyjadreniach strán sporu nie je pre rozhodovanie odvolacieho súdu relevantná (§ 365 ods. 3 CSP).

16. Z obsahu opravného prostriedku vyplýva, že odvolateľka sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, tak ako boli prezentované v napadnutom rozhodnutí.

17. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Odvolacie námietky žalovanej k spôsobu vyhodnotenia dokazovania okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobe žalobkyne vyhovel, pričom so svojím záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť základného práva na súdnu ochranu) zodpovedá povinnosť dotknutého súdu dať odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na relevantné argumenty strán. V súdnej veci však okresný súd svoje rozhodnutie (i keď stručne) odôvodnil. Právo na súdnu ochranu však nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaného okresným súdom popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, krajský súd doplnil dôvody napadnutého rozhodnutia. Uvedený postup odvolacieho súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp.z n. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009, podľa ktorého „....odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných

súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania“.

a prípadne aj dovolacieho

18. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvoláciu argumentáciu žalovanej formulovanú v jej opravnom prostriedku, pričom sa v zmysle princípu neúplnej apelácie nezaoberal inými prípadnými pochybeniami okresného súdu. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

19. Treba zdôrazniť, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

20. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu.

21. Skutočnosti a dôkazy, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 366 CSP). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvostupňovom konaní neboli produkované.

22. Je vždy na strane sporu, či náležite využije možnosti, ktoré sa jej v súdnom konaní ponúkajú. V tejto súvislosti sa žiada zdôrazniť, že každá strana sporu nesie zodpovednosť za to, že prezentuje súdu konzistentné skutkové tvrdenia podporené dôkazmi. Pokiaľ si túto povinnosť nesplní, prejaví sa to v rozhodnutí vo veci samej.

23. Postup súdu prvej inštancie pri vyhodnocovaní dôkaznej situácie bol správny. Je zjavné, že žalobkyňa predložila do spisu dôkazy, z ktorých mala byť vyvedená, opodstatnenosť jej nároku uplatneného žalobou. Naopak žalovaná neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení prezentovaných v konaní pred okresným súdom.

24. Žalovaná v rámci podaného odvolania produkovala chronologicky usporiadané tvrdenia o skutočnostiach, týkajúcich sa či už v užšom, ale aj širšom kontexte prebiehajúceho súdneho sporu tak, ako ich subjektívne vnímala. Niektoré zo svojich tvrdení produkovala už pred súdom prvej inštancie, no niektoré uviedla prvýkrát až v rámci svojho opravného prostriedku (novoty v odvolacom konaní).

25. Podľa názoru odvolacieho súdu popis skutočností týkajúcich sa predmetných nehnuteľností a vlastníckych či užívateľských práv k nim z obdobia od roku 1987 až do mesiaca august 2018 tak, ako ich popísala žalovaná v odvolaní (bližšie pozri odsek 8. odôvodnenia tohto rozhodnutia) bez ďalšieho nezakladá dôvodnú odvoláciu argumentáciu, a ani žalovanou tvrdenú nezákonnosť napadnutého rozsudku. V prebiehajúcom civilnom sporovom konaní, realizovanom okrem iných zásad aj v súlade so zásadou kontradiktórnosti, neobstojí ako dôvodná procesná obrana žalovanej založená na ničím nepodloženom tvrdení o prísľube pôvodného žalobcu vyriešiť vzniknutú situáciu žalovanej a jej bytovú otázku. Rovnako tak v konaní o vypratanie nehnuteľnosti, v ktorom bolo na základe vykonaného dokazovania zistené, že žalovaná užíva predmetné nehnuteľnosti bez akéhokoľvek

právneho titulu, nie je procesný priestor na riešenie domnelého nároku žalovanej súvisiaceho s povinnosťou pôvodného žalobcu, svoj prísľub ohľadne bytovej otázky žalovanej splniť. Uvedené platí o to viac, ak je protistranou v spore fyzická osoba odlišná od pôvodného žalobcu. Nemožno pritom opomenúť, ani žalovanou uvedený fakt, že pôvodný žalobca Ing. J. Q. dňa XX.XX.XXXX zomrel.

26. Aktívna vecná legitimácia aktuálnej žalobkyne ako vlastníčky predmetných nehnuteľností, ktorá tieto nadobudla ako dobromyseľný nadobúdateľ od ich pôvodného vlastníka, bola v konaní pred súdom prvej inštancie jednoznačne preukázaná.

27. Žalovaná v spore namietala, že žalobkyňa nemohla platne nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam od svojho právneho predchodcu, tvrdiac, že Ing. J. Q. nebol nikdy ich vlastníkom. Tieto svoje tvrdenia však žalobkyňa v prvoinštančnom konaní nepreukázala. 28. Je však potrebné zdôrazniť, že aj v prípade, ak by žalobkyňa nadobudla sporné nehnuteľnosti od svojho právneho predchodcu neplatným právnym úkonom, s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu by automaticky nebolo možné vyvodiť záver, že nie je ich vlastníčkou. Na podporu tejto argumentácie odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 549/2015 zo dňa 16. marca 2016, z ktorého vyplýva, že „aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť - ako to konštatovali všeobecné súdy - že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“ (I. ÚS 50/2010 <.) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci (kataster nehnuteľností, súd a pod.). Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009).“

29. Žalovaná vo svojom odvolaní ďalej argumentovala tým, že s poukazom na ust. § 3 Občianskeho zákonníka mal okresný súd v prípade, ak jej uloží povinnosť vypratať sporné nehnuteľnosti, túto jej povinnosť podmieniť povinnosťou žalobkyne zabezpečiť žalovanej adekvátnu bytovú náhradu. K tomu odvolací súd uvádza, že súdna prax je dlhodobo ustálená v tom, že na základe ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, nemožno aktom aplikácie práva konštituovať doteraz neexistujúce povinnosti vlastníkov. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná užíva sporné nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Dispozičné právo vlastníkov možno síce výnimočne obmedziť zákonom, avšak za predpokladu, že toto obmedzenie rešpektuje zásadu, podľa ktorej vlastnícke právo všetkých má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Pri užívaní bytu bez právneho dôvodu, možno uloženie povinnosti žalobkyne zabezpečiť žalovanej náhradné ubytovanie považovať za založenie novej povinnosti, čo nie je v súlade s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nejedná sa totiž o žiaden z prípadov uvedený v ust. § 711 až § 712 Občianskeho zákonníka, ktoré sa viažu nepochybne k nájmu bytu, a nie na prípad povinnosti vypratať byt, užívaný bez právneho dôvodu. Uvedenú problematiku riešil i Ústavný súd ČR v náleze II. ÚS 625/2005, ktorý je s prihliadnutím na totožnosť právnej úpravy z ktorej vychádzal plne aplikovateľný i na prejednávanú vec.

30. Ako už bolo uvedené v bode 24. tohto rozhodnutia, odvolateľka ďalej v rámci svojho opravného prostriedku produkovala viacero nových skutkových tvrdení a hmotnoprávných námietok, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie neboli vznesené (č.l.128 až 131 spsiu), počnúc od času ako sa v roku 1987 stala členkou OSBD Martin a zároveň nájomníčkou sporného bytu i ďalším skutkovým okolnostiam prípadu vo vzťahu k jeho nadobudnutiu Ing. J. Q., vrátane dohody o zúžení BSM uzavretej jej dcérou D. Q. a jej manželom Ing. Ing. J. Q. dňa 20.02.2014 vo forme notárskej zápisnice N 173/2014, NZ 6521/2014 spísanej notárkou JUDr. Kohajdovou. Ďalej odvolateľka namietala platnosť nadväzujúcich právnych úkonov (o. i. založenie bytu v prospech C. H., Z., ako aj zásah do svojich práv na súkromný život a obydlie, nepreukázanie naliehavosti užívania predmetných nehnuteľností žalobkyňou, či povinnosť žalobkyne ako vlastníčky predmetných nehnuteľností zabezpečiť žalovanej

adekvátnu bytovú náhradu. Krajský súd v tejto súvislosti považuje za potrebné upriamiť pozornosť na neprípustnosť takéhoto použitia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v odvolacom konaní, ktoré Civilný sporový poriadok, pri ich predkladaní súdu až v odvolacom konaní, bez ich vznesenia v konaní pred súdom prvej inštancie, súhrnne označuje ako „novoty v odvolacom konaní“. Pozitívny výpočet výnimiek z nemožnosti použitia novôt v odvolacom konaní je uvedený v ustanovení § 366 CSP, v prejednávanom spore však nebola splnená ani jedna z tam uvedených, na základe čoho sa odvolací súd obsahom predmetných odvolacích novôt ako neprípustného prostriedku procesnej obrany nemohol zaoberať.

31. Pre odvolanie podľa Civilného sporového poriadku je typický systém neúplnej apelácie, ktorý vylučuje možnosť efektívneho uplatnenia nových skutočností a dôkazov v odvolacom konaní. Výnimkou pre odvolateľa je použitie nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v odvolaní, a to za splnenia taxatívne vymedzených podmienok v zmysle § 366 CSP. Z ust. § 366 CSP totiž vyplýva, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Zároveň prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu (§ 373 ods. 4 CSP). Pokiaľ teda odvolateľka vo svojom odvolaní uplatnila ďalšie skutočnosti a hmotnoprávne dôvody, ktorými popierala nárok uplatnený žalobou, na tieto už odvolací súd neprihliadal. Jednalo sa totiž o prostriedky procesnej obrany, ktorej zamýšľaným účelom bolo zamietnutie žaloby z dôvodu uplatnenia ďalších dôvodov, ktoré mohla žalovaná nepochybne vzniesť už v štádiu prvoinštančného konania. Napokon ani sama odvolateľka vo svojom opravnom prostriedku netvrdila, a ani nepreukazovala naplnenie dôvodov uplatnenia týchto novôt v odvolacom konaní. Keďže žalovaná tento prostriedok procesnej obrany využila až v rámci odvolacieho konania, odvolací súd ho už nemohol akceptovať, nakoľko v danom prípade nebola splnená ani jedna z podmienok uvedených v § 366 CSP.

32. Okresný súd teda na základe vykonaného dokazovania správne vyhodnotil zistený skutkový stav. V konaní nebol preukázaný žiadny právny titul žalovanej na užívanie predmetných nehnuteľností, na základe čoho dospel súd prvej inštancie k správne právnemu záveru o povinnosti žalovanej sporné nehnuteľnosti vypratať, na ktorom závere nič nezmenili ani prípustné odvolacie argumenty žalovanej.

33. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov, nakoľko odvolanie žalovanej v danom prípade nemalo opodstatnenie a neboli zistené ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti, tento rozsudok okresného súdu v meritórnom výroku I. ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP p o t v r d i l .

34. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (výrok II.), vo vzťahu ku ktorému odvolateľka neprodukovala žiadnu relevantnú odvolaciu argumentáciu, ktorý však plne zodpovedá plnému úspechu žalujúcej sporovej strany v konaní pred súdom prvej inštancie a zákonným ustanoveniam v ňom citovaným.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobkyni ako úspešnej procesnej strane v rámci tohto štádia konania nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanej, ktorá v ňom úspech nemala. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).